

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău

Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei

Colegiul „Iulia Hașdeu” din Cahul

Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat

Aprobată prin ordinul nr. 64

din " 05 " mai 2022

Director Bereș

Programa
pentru examenul de calificare Psihologia

Nivelul 5 al CNC

Specialitatea 11310 Învățăământ primar

Calificarea Învățător

Chișinău 2022

Programa a fost elaborată în baza următoarelor documente:

- Standardul de calificare https://mecc.gov.md/sites/default/files/sc_5_cncrm_invatator.pdf
- Curriculumul specialității <https://mecc.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Autori:

1. **Boaghi Elena**, Șef secție Evaluarea și Asigurarea Calității, profesor de psihologie, grad didactic I , Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău
2. **Cazacu Zinaida**, profesor de psihologie, grad didactic I, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei
3. **Glavceva Aliona**, profesor de psihologie, grad didactic II, Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat
4. **Romașcan Ludmila**, grad didactic II, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca
5. **Daniî Larisa**, grad didactic I. Colegiul „Iulia Hașdeu” din Cahul

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Colegiului „Alexei Mateevici” din Chișinău

Proces-verbal nr. 5 din ” 27 ” aprilie 2022

Recenzenți:

Bercu Victoria, director , profesor grad didactic superior, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău

Curoș Liudmila, director adjunct instruire și educație, profesor grad didactic I, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău

Lista
competențelor profesionale specifice

- CPS1. Valorificarea reperelor psihologice și pedagogice, privind particularitățile educaționale în dezvoltarea personalității elevului de vârstă școlară mică;
- CPS2. Comunicarea unui mesaj educațional relevant concepției disciplinelor studiate, adecvat finalităților învățământului primar și particularităților elevului de vârstă școlară mică;
- CPS 3. Soluționarea constructivă a conflictelor și situațiilor de problemă în cadrul clasei de elevi, între elevii de vârstă școlară mică și familie sau instituția de învățământ, manifestând respect și toleranță.

CPS1. Valorificarea reperelor psihologice și pedagogice, privind particularitățile educaționale în dezvoltarea personalității elevului de vârstă școlară mică

Obiective de evaluare	
Unități de competență	Obiective de evaluare
Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
Psihologia generală	
<p>U.C.1.1. Determinarea specificului personalității ca construcție psihologică;</p> <p>U.C.1.2. Caracterizarea mecanismului de manifestare a caracterului, aptitudinilor, motivației și creativității;</p> <p>U.C.1.3. Determinarea specificului activității umane.</p>	<p>A.1.Diferențierea însușirilor de personalitate;</p> <p>A.2.Determinarea rolului activității umane în dezvoltarea intelectuală;</p> <p>A.3.Determinarea specificului caracterului;</p> <p>A.4.Determinarea specificului aptitudinilor;</p> <p>A.5.Determinarea specificului creativității;</p> <p>A.6.Determinarea specificului motivației;</p> <p>A.7.Determinarea specificului activității umane;</p>
<p>C1.Personalitatea</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Noțiunile de om, individ, individualitate, personalitate. Calitățile personalității contemporane. ● Formarea și dezvoltarea personalității. ● Trebuințele umane. <p>C2.Caracterul</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Caracterul – latura relațional-valorică a personalității. ● Structura caracterului. ● Formarea caracterului. <p>C3. Activitatea umană</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Definirea activității umane și structura psihologică a ei. ● Tipurile activității umane. ● Rolul activității în dezvoltarea intelectuală. <p>C4. Aptitudinile</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Aptitudinile – latura instrumental-operatională a personalității. ● Felurile aptitudinilor. ● Inteligența ca aptitudine generală <p>C5. Motivația</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Motivul și motivația 	

Obiective de evaluare		
Unități de competență	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
	<ul style="list-style-type: none"> ● Felurile de motive ● Motivația și personalitatea <p>C6. Creativitatea</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Creativitatea – noțiuni generale. ● Nivelurile creativității. ● Dezvoltarea creativității 	
Psihologia vârștelor		
<p>U.C.1.4. Identificarea metodelor de cercetare în psihologia vârștelor.</p> <p>U.C.1.5. Analiza particularităților de vârstă ale elevilor de vârstă școlară mică.</p> <p>U.C.1.6. Determinarea specificului reușitei școlare.</p>	<p>C1.Metodele de cercetare în psihologia vârștelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● observarea ● conversația ● testul ● experimentul ● analiza produselor activității <p>C2. Particularitățile de vârstă ale elevilor de vârstă școlară mică.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● specificul dezvoltării proceselor psihice: senzațiile, percepția, reprezentările, gândirea, imaginația, creativitatea, comunicarea, limbajul <ul style="list-style-type: none"> ● personalitatea elevului: caracterul, temperamentul, voința, aptitudinile, interesele, trebuințele, conștiința de sine/ imaginea de sine 	<p>A.8. Diferențierea metodelor de cercetare a psihicului uman;</p> <p>A.9. Determinarea specificului particularităților de vârstă școlară mică;</p> <p>A.10. Analiza specificului manifestării însușirilor de personalitate a școlarului mic;</p> <p>A.11. Determinarea influenței factorilor de ereditate în dezvoltarea psihică;</p> <p>A.12. Identificarea factorilor pentru succesul și insuccesul școlar.</p>

Obiective de evaluare	
Unități de competență	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:
	<p>Candidatul va demonstra că posedă următoarele următoarele abilități:</p> <p>C3. Factorii dezvoltării psihice</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ereditatea ● Mediul ● Educația <p>C4. Succesul și insuccesul școlar.</p>

Atitudini specifice predominante de care trebuie să dea dovadă candidatul:

1. Corectitudine și coerență
2. Inițiativă și perspectivă
3. Abordare critică și creativă
4. Promovarea activă a valorilor

CPS.2. Comunicarea unui mesaj educațional relevant concepției disciplinelor studiate, adecvat finalităților învățământului primar și particularităților elevului de vârstă școlară mică

Unități de competență		Obiective de evaluare	
		Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
Psihologia generală			
U.C.2.1. Determinarea specificului comunicării umane.	<p>C.1.Comunicarea</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Noțiuni generale despre comunicare. ● Importanța comunicării. ● Felurile de comunicare. <p>C.2. Limbajul</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Noțiuni generale despre limbaj. ● Funcțiile de bază ale limbajului. ● Felurile limbajului 	<p>A.1. Determinarea blocajelor comunicării;</p> <p>A.2. Elaborarea recomandărilor de depășire a blocajelor comunicării;</p> <p>A.3.Elucidarea funcțiilor limbajului;</p> <p>A.4.Aprecierea rolului limbajului și comunicării pentru om.</p>	
U.C.2.2.Identificarea caracteristicilor limbajului.			
U.C.2.3.Identificarea corelației dintre limbaj și gândire.			
Psihologia vârstelor			
U.C.2.4. Determinarea specificului particularităților de vârstă în comunicarea cu elevii de vârstă școlară mică.	<p>C.1.Particularitățile de vârstă în comunicarea cu elevii de vârstă școlară mică.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Comunicarea asertivă ● Strategii de comunicare pozitivă <p>C.2.Activitatea și dezvoltarea</p>	<p>A.5.Deținerea strategiilor de comunicare asertivă;</p> <p>A.6.Respectarea condițiilor pentru o instruire dezvoltativă;</p>	

Obiective de evaluare	
Unități de competență	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:
<p>U.C.2.5. Argumentarea rolului activității în dezvoltarea intelectuală</p> <p>U.C.2.6. Identificarea particularităților de vârstă și individuale în condițiile instruirii și educației</p> <p>U.C.2.7. Analiza învățării ca activitate primordială la vârsta școlară mică.</p>	<p>Relația dintre învățare și dezvoltare</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Instruirea dezvoltativă ● Piramida învățării eficiente <p>C.3. Particularități de vârstă și individuale în condițiile instruirii și educației</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Teoria dezvoltării cognitive a lui J. Piaget ● Teoria învățării sociale/ZPD a lui L.S. Vâgotski <p>C.4. Învățarea-activitate primordială</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Învățarea. Definiere. Factori. ● Structura activității de învățare ● Rolul învățării în însușirea cunoștințelor, formarea deprinderilor, abilităților și dezvoltarea intelectuală. ● Motivația școlară ● Interesele cognitive
	<p>Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:</p> <p>A.7. Respectarea particularităților de vârstă în realizarea instruirii;</p> <p>A.8. Motivarea școlară pozitivă a elevilor;</p> <p>A.9. Argumentarea rolului învățării în dezvoltarea intelectuală a școlarului mic.</p>

Atitudini specifice predominante de care trebuie să dea dovadă candidatul:

1. Comunicare asertivă și pozitivă
2. Luarea deciziilor referitoare la diverse situații
3. Reziliență la stres
4. Coerența și corectitudinea limbajului profesional
5. Elementele de aplanare constructivă a conflictelor.

CPS.3. Soluționarea constructivă a conflictelor și situațiilor de probleme în cadrul clasei de elevi, între elevii de vârstă școlară mică și familie sau instituția de învățământ, manifestând respect și toleranță.

Unități de competență		Obiective de evaluare	
Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:		Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:	
Psihologia generală			
<p>U.C.3.1. Determinarea specificului relațiilor umane</p> <p>U.C.3.2. Aprecieră felurilor conflictelor și a etapelor de rezolvare.</p>	<p>Relațiile umane:</p> <p>C1. Noțiuni de grup și caracteristica generală.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Clasificare grupurilor umane. <p>C2. Relații umane în cadrul grupului.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tipuri de relații umane în grup: <i>relații oficiale; relații neoficiale.</i> ● Principiile ce influențiază atracția interpersonală. ● Particularitățile relațiilor interpersonale în colectiv. <p>Conflictele și aplanarea lor:</p> <p>C3. Conflictele și aplanarea lor.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Delimitări conceptuale. ● Motivele conflictelor în grup. ● Schema apariției conflictelor. ● Etapele de soluționare a conflictelor. <p>C4. Crearea climatului favorabil în grup.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Avantajele și indicatorii climatului favorabil în grup. 	<p>A1. Definierea noțiunii de <i>grup</i>.</p> <p>A2. Clasificarea felurilor grupurilor după diverse criterii.</p> <p>A3. Compararea tipologiei de relații umane.</p> <p>A4. Analiza principilor ce influențiază relația interpersonală.</p> <p>A5. Descrierea particularităților relațiilor interpersonale în colectiv.</p> <p>A6. Identificarea motivelor de declanșare a conflictelor interpersonale.</p> <p>A7. Estimarea componentelor apariției conflictelor în grup.</p> <p>A8. Implementarea etapelor de soluționare a conflictelor.</p> <p>A9. Deducerea indicatorilor și a avantajelor climatului favorabil în grup.</p>	

Obiective de evaluare	
Unități de competență	Obiective de evaluare
<p>Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Strategii / activități psiho-pedagogice de creare a climatului pozitiv. 	<p>Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:</p> <p>A10. Aplicarea activități psiho-pedagogice de creare a climatului pozitiv în diverse contexte .</p>
Psihologia vârstelor	
<p>UC.1. Specificarea caracteristicilor de dezvoltare psihică a copilului copilului de vârstă școlară mică.</p>	<p>C1. Particularitățile de vârstă ale elevilor de vârstă școlară mică:</p> <p>relațiile interpersonale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Relațiile dintre școlarul mic și semenii. ● Statutul social al elevului de vârstă școlară mică. <p>afectivitatea:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Dezvoltarea sferei afective la elevii de vârstă școlară mică. ● Manifestările emoționale și dezvoltarea sentimentelor superioare: <i>intelectuale, morale, estetice</i> la școlarul mic. <p>criza psihologică la vârsta de 7 ani:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Criza protomaturității ● Periaada de tranziție de la copilărie la preadolescență. <p>debutul/adaptarea școlară:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● specificul adaptării școlare ● cauze ale inadapării școlare
	<p>A11. Descrierea caracteristicilor specifice a relațiilor interpersonale ale școlarului mic și semenii.</p> <p>A12. Estimarea statutul social al elevului de vârstă școlară mică în formarea calităților morale.</p> <p>A13. Explicarea manifestărilor afective în formarea sentimentelor superioare la școlarul mic.</p> <p>A14. Argumentarea efectelor <i>perioadei de tranziție</i> de la copilărie la preadolescență în dezvoltarea psihică a elevilor.</p>

Atitudini specifice predominante de care trebuie să dea dovadă candidatul:

1. Gestionarea corectă a conflictelor;
2. Aplanarea eficientă a conflictelor;
3. Stabilirea relațiilor interumane eficiente și adecvate;
4. Comunicarea eficientă pe orizontală și pe diagonală în diferite contexte ale activității profesionale;

Matricea de specificații

Nr.	Competențele supuse evaluării			Numărul de itemi după nivelele cognitive			Total itemi
	Competențe	Ore	%	Cunoaștere	Înțelegere funcțională	Soluționarea problemelor	
1	Valorificarea reperelor psihologice și pedagogice, privind particularitățile educaționale în dezvoltarea personalității elevului de vârstă școlară mică.	35	63	5	5	5	15
2	Comunicarea unui mesaj educational relevant concepției disciplinelor studiate, adecvat finalităților învățământului primar și particularităților elevului de vârstă școlară mică.	12	22	2	2	2	6
3	Comunicarea unui mesaj educational relevant concepției disciplinelor studiate, adecvat finalităților învățământului primar și particularităților elevului de vârstă școlară mică.	8	15	1	1	1	3
	Total	55	100%	8	8	8	24

Convertirea procentului de realizare a testului în note

Nivel de realizare în procente (%)	100-95	94-88	87-78	77-63	62-48	47-33	32-21	20-10	9-5	4-0
Nota	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

